

Prima instanță: Judecătoria Criuleni (sediul Central), jud. Arapu-Buțco Alina
Dosarul nr. 2r-890/21 /2-18197115-02-2r-01042021/

D E C I Z I E

15 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele completului, judecătorul:

Ana Panov

Judecătorii:

Ion Țurcan și Liuba Pruteanu

Examinând, fără participarea părților, recursul declarat de SRL „Vetuga-Zemif” în proces de insolvență prin intermediul avocaților Denis Grecu și Zubco Serghei, împotriva încheierii Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 02 martie 2021, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „Vetuga -Zemif”, SRL în proces de insolvență către *****, *****, *****, ***** cu privire la declararea nulității actelor juridice ca ilegale și încasarea prejudiciului material,-

c o n s t a t ă :

Circumstanțele cauzei:

La data de 26 octombrie 2018, administratorul insolvenței SRL „Vetuga -Zemif”, în proces de insolvență, ***** a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, sediu Centru cerere de chemare în judecată împotriva lui *****, *****, *****, *****, prin care solicită:

- declararea nulității parțiale a contractului de vânzare-cumpărare nr.2/1 - 3711 din 09.09.2004, încheiat între SRL „Vetuga-Zemif” și ***** în privința bunului imobil (construcție), situat în r-nul Criuleni, *****, extravilan, cu numărul cadastral *****, cu suprafața de 241,3 m.p, amplasată pe teren de pământ cu suprafața de 0,2493 ha, în parte pct.(2), în limita prețului de vânzare de 19885 lei;

- încasarea din contul lui ***** și ***** în mod solidar în beneficiul SRL „Vetuga-Yemif”, în proces de insolvență, prejudiciul material în mărime de 120894 lei, încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat și onorariul avocatului.

În motivarea acțiunii depuse, societatea reclamantă a invocat că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016, s-a intentat procedura de insolvabilitate în privința „Vetuga-Zemif” SRL. În calitate de administrator al insolvabilității a fost desemnat Roman Pînzari, deținător al licenței nr.46, eliberată de Ministerul Justiției al R.Moldova din 14.01.2015.

În cadrul exercitării atribuțiilor de administrator al insolvabilității s-a interpelat informație de la organele cadastrale în privința bunurilor imobile , aparținute SRL „Vetuga-Zemif”, actele de proprietate și acte, prin care aceste bunuri au fost înstrăinate terților.

Astfel, în baza datelor cadastrale, a devenit cunoscut faptul că, SRL „Vetuga-Zemif” a fost proprietara a unei construcții (comerciale), situată în r-nul Criuleni, com.Balțata, s.Balțata cu nr.cadastral *****, cu suprafața de 241,3 m.p, amplasată pe teren de pământ cu suprafața de 0,2493 ha.

La data de 09 septembrie 2004, „Vetuga-Zemif” în persoana conducătorului ***** a comercializat construcția nominalizată Întreprinderii individuale „Hacina N.” la prețul de 19884 lei, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.2/1-3711, autentificat de Notarul privat Lidia Snegur și înregistrat la organul cadastral la 10.09.2004.

Totodată menționează ca, din ceretificatul cu privire la valoarea bunului imobil, nr.4846 din 08.09.2004, întocmit de Oficiul Cadastral Teritorial Criuleni în scopul săvârșirii tranzacției din 09.09.2004, valoarea bunului imobil constituie - 91211 lei, iar conform datelor cadastrale, începînd cu 01.06.2009, valoarea estimativă constituie -888511 lei, suma, care depășește esențial prețul vânzării indicat în pct.2 al contractului nr.2/1-3711 din 09.09.2004, deși nici această sumă nu a fost achitată vânzătorului.

Indică că, la ziua de azi imobilul nominalizat aparține lui ***** și *****, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr.17336 din 22.11.2013.

În contextul circumstanțelor faptice, consideră că contractul de vânzare-cumpărare, nr.2/1-3711 din 09.09.2004, urmează a fi declarat parțial nul, în partea clauzei prețului de vânzare din (pct.2 din contract), deoarece contractul de vânzare-cumpărare a fost încheiat la preț evident mai mic decît cel estimat, contrar prevederilor imperative ale art.3 alin.(3) Legii RM, nr.271 din 27.06.2003 cu privire la metodologia calculării plății pentru serviciile notariale care prevede că, dacă prețul bunului sau al dreptului declarat de solicitantul actului notarial se dovedește a fi mai mic decît valoarea lor estimativă, valoarea tranzacției se

determină în baza valorii indicate în registrul de bunuri imobile, sumei asigurate conform poliței de asigurare a bunului sau dreptului ori în baza unor alte acte de evaluare eliberate de persoane licențiate în acest sens.

Consideră, că construcția comercială evaluată la ziua săvârșirii tranzacții cu 88511, iar în prezent în valoare de 120894 lei, nu a putut fi vîndută la preț de 19885 lei.

Susține că contractul de vînzare-cumpărare nr./1-3711, încheiat între ***** și ***** la 09.09.2004, urmează a fi declarat parțial nul, în temeiul art.220 alin. (1) și (3) Cod civil, prin prisma art.3 alin. (3) al Legii nr.271 din 27.06.2003, în partea pct. (2), la capitolul stabilirii prețului tranzacției de 19885 lei.

Or, consideră că în urma vînzării imobilului la un preț mizerabil a suferit masa debitoare a SRL „Vetuga-Zemif” și creditorii acesteia, suma prejudiciului fiind echivalentă valorii estimative a bunului imobil, avînd în vedere că nu s-a achitat nici prețul contractului, prejudiciu care rumează a fi recuperat, în ordinea solidară, de către persoanele implicate în tranzacția viciată, și anume ***** și *****

Își întemeiază cerințele pe prevederile art.5 al Legii insolvenței, art.216,217,219,220, art.3 alin. (3) al Legii nr.271 din 27.06.2003 cu privire la metodologia calculării plății pentru serviciile notariale.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul central din 29 iulie 2020, cauza a fost strămutată conform competenței jurisdicționale la Judecătoria Criuleni.

La data de 18 august 2020, prin încheierea Judecătorei Criuleni, sediul central cauza a fost expediată în adresa Curții de Apel Chișinău pentru soluționarea conflictului de competență jurisdicțională.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020, s-a constatat compența Judecătorei Criuleni (sediul Central) la judecarea cauzei.

La data de 18 iunie 2019, *pîrîtul ***** a depus referință referitor la cererea de chemare în judecată, prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind tardivă și neîntemeiată (f.d.36-48).*

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătorei Criuleni (sediul Central) din 02 martie 2021, s-a admis cererea lui ***** privind ridicarea excepției de tardivitate.

S-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată înaintată de *****, *****, *****, ***** cu privire la declararea nulității actelor juridice ca ilegale și încasarea prejudiciului material.

Solicitarea recurentei:

La data de 16 martie 2021, /conform plicului/ SRL „Vetuga-Zemif” în proces de insolvență prin intermediul avocaților Denis Grecu și Zubco Serghei a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de fond, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătorei Criuleni (sediul Central) din 02 martie 2021, cu soluționarea în fond a cererii privind ridicarea excepției de tardivitate și emiterea unei noi soluții prin care să fie respinsă ca neîntemeiată cererea respectivă, cu trimiterea cauzei pentru judecarea în fond.

Argumentele recursului:

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de fond eronat a soluționat cererea privind excepția de tardivitate, aplicând greșit normele de drept material, motiv, pentru care încheierea Judecătorei Criuleni, sediul Central din 02.03.2021 urmează a fi casată, respinsă excepția de tardivitate, iar cauza remisă pentru judecare în fond.

Notează că, instanța a motivat tardivitatea acțiunii prin prisma prevederilor speciale ale art. 104 al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, care stabilește dreptul administratorului/lichidatorului de a introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării actelor juridice, care afectează bunurile debitorului, încheiate cu cel mult 3 ani precedenți înaintării cererii introductive fie intentării procedurii de insolvență.

Concluzia instanței privind aplicabilitatea prevederilor art. 104 Legii insolvenței, nr. 149 din 29.06.2012, este eronată și contrară obiectului și temeiurilor acțiunii formulate, dar și contrară concluziilor Curții de Apel Chișinău din încheierea emisă la 16.09.2020.

Termenul de declarare a recursului:

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 425 CPC, care statuează expres că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea acesteia.

Din actele pricinii rezultă că, încheierea recurată a fost pronunțată la data de

02 martie 2021, iar recursul a fost depus la data de 16 martie 2021, fapt, ce atestă că recursul este declarat în termen.

Aprecierea instanței de recurs:

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor cererii de recurs și a materialelor cauzei, instanța de recurs consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 424 alin. (1) CPC, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătoria.

Potrivit prevederilor art. 426 alin. (3) CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecătoria, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 186¹ alin.(4) lit. b) CPC instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin.(3) (prin care s-a admis excepția de tardivitate și s-a respins acțiune ca fiind tardivă), este în drept să admită recursul și să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Colegiul menționează că, la emiterea încheierii în cauză instanța de fond a aplicat eronat prevederile legislației în vigoare.

Materialele cauzei atestă faptul că, cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 26 octombrie 2018 (f.d.2-4).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 noiembrie 2018, a fost acceptată spre examinare cererea depusă de administratorul insolvenței SRL „Vetuga-Zemif” –Roman Pînzari împotriva lui ***** și ÎI „Hancina N”, intervenienți accesorii ***** și ***** privind constatarea nulității parțiale a actelor juridice și repararea prejudiciului material, fiind numită ședința de judecată pentru data de 06 martie 2019, ora 11:00 (f.d. 23-24). Totodată, din procesele-verbale a ședințelor de judecată, se atestă faptul că, ședințele de judecată au fost amânate, fie la cerere din partea părților, fie din neprezentarea părților.

Potrivit materialelor cauzei la data de 18 iunie 2019, *pîrîtul ***** a depus referință referitor la cererea de chemare în judecată, prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind tardivă și neîntemeiată (f.d.36-48).*

După audierea părților, instanța de fond, aplicând prevederile art.186¹ CPC, prin încheiere, a admis excepția de tardivitate și a respins acțiunea depusă ca fiind tardivă.

Conform modificărilor introduse în Codul de procedură civilă, după ce primește cererea de chemare în judecată, judecătorul pregătește cauza pentru dezbateri judiciare (alin. (1) art. 183).

Încheierea privind pregătirea cauzei pentru dezbaterile judiciare se emite de judecător în decurs de 15 zile de la data când s-a dat curs cererii.

Mai mult ca atât, conform modificărilor la CPC în vigoare din 01 iunie 2018, după finalizarea fazei de pregătire judecătorul stabilește data examinării cauzei.

Potrivit art. 185 alin. (1) lit. n) CPC, Judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor.

Articolul 186¹ CPC (Excepția de tardivitate) prevede că: (1)Cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. (2)Excepția de tardivitate și, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor. (3)Dacă nu se dispune repunerea în termen și/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Din conținutul acestui articol clar reiese că, această normă se aplică **doar la faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare**, iar potrivit materialelor cauzei, instanța a depășit ședința de pregătire, trecând la dezbaterile judiciare.

Deci, instanța nu putea soluționa excepția de tardivitate a pretențiilor la faza de examinare în fond a cauzei, urmând să examineze cauza în fond, potrivit normelor generale.

Astfel, instanța de recurs punctează că, abținerea instanței de fond de la furnizarea unui răspuns explicit în privința pretențiilor formulate în acțiunea reclamantului/recurent constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece recurentei /reclamantei/ nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă argumentele invocate în acțiune au fost neglijate sau respinse, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsată într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzită.

Așa dar, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora.

În lumina celor expuse, instanța de recurs conchide că, soluția dată de instanța de fond este una greșită, or în condițiile relatate supra riscă să îngreudească accesul recurentei la justiție.

În același sens, este de altfel și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Golder împotriva Marii Britanii - 1975, par. 34 invocată în cadrul aceluiași Raport) în care s-a apreciat că „se poate concepe cu greu că există stat de drept, acolo unde nu există posibilitatea de a avea acces la instanțele judecătorești”.

Avînd în vedere faptul că, instanța de recurs verifică doar legalitatea încheierii emise, Colegiul civil nu se va expune asupra circumstanțelor cauzei, iar, unicul remediu în acest sens, constituie admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate cu restituirea cauzei pentru examinare în fond.

În conformitate cu art. 186¹ alin.(4) lit. b) CPC, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de SRL „Vetuga-Zemif” în proces de insolabilitate prin intermediul avocaților Denis Grecu și Zubco Serghei.

Se casează integral încheierea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 02 martie 2021, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „Vetuga -Zemif”, SRL în proces de insolabilitate către *****, *****, *****, *****, cu privire la declararea nulității actelor juridice ca ilegale și încasarea prejudiciului material, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată, pentru examinare în fond.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președintele completului, judecătorul

Ana Panov

Judecătorii:

Ion Țurcan

Liuba Pruteanu